

for the regulation of social relations in the sphere of taxation. The author reveals the content and clarified the nature of correlation between such categories as "legislative", "legislative" and "rulemaking" procedures. It is noted that the rulemaking in the field of taxation can have the founding, transformation, liquidation or mixed. Identified the need and defined the features for which it is necessary to differentiate the subjects of rule-making from participants in the rulemaking procedures in the field of taxation. Identified a number of criteria for the classification of norm-setting procedures, taking into account their specificity and diversity. All the basics of the rulemaking procedures in the field of taxation is divided into two large groups and reveals the contents and characteristics of each of the principles, which belong to the specified groups.

Under the rulemaking procedures in the field of taxation should be to understand the procedural activity of the subjects of the rulemaking, which under the provisions of the applicable tax legislation authorized the establishment of regulatory design, aimed at regulation of public relations in the field of taxation. We also see the title of article 7 of the TCU "General principles of setting levies and fees" is not quite correct. In this case it would be more correct to define it as "required elements of taxes and duties". This name change will be consistent with the content of the relevant provisions of the Tax code and showed him the target. As for the actual names used in it such concepts as "principles" does not seem correct, because in accordance with the category really is an element of a number of synonymous, this definition is "principles". The principle of law is the starting position of higher-level generalization governing the action is aimed at ensuring the implementation of state, public and private interests. In this case, the elements of the tax cannot be equated to the principles of taxation, as integrative components of the mechanism of the tax.

Keywords: *standard-setting procedures, taxation, legislative procedure, legislative procedure, legislative procedure, statutory nature, transformative in nature, residual in nature, participants in standard-setting procedures.*

Надійшла до редакції 13.06.2016

Глуховець О.В.

здобувач

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

УДК 342.95

ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ В ОРГАНАХ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ

Досліджено питання змісту поняття та сутності дисципліни в органах прокуратури. Обґрунтовано, що дисципліна в органах прокуратури – це система суспільних відносин, суб'єктами яких є прокурори, які суворо і точно виконують згідно з порядком і правилами, установленими Конституцією України, Законом України «Про прокуратуру» та іншими законами України, нормативними актами Генеральної прокуратури України, службові обов'язки, реалізують і додержуються обмежень і заборон по посаді у процесі своєї службової діяльності, сумлінно і відповідально ставляться до дорученої справи.

Ключові слова: *дисципліна, прокуратура, дисциплінарна відповідальність, дисциплінарне провадження.*

Постановка проблеми. Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. У вітчизняній науці адміністративного права питанням дисциплінарної відповідальності прокурорів приділялася увага багатьох вчених, зокрема таких як О. В. Агєєв, В. В. Долежан, О. С. Ішук, М. Ю. Івчук, С. А. Кулініч, П. М. Каркач, І. І. Крилов, Т. В. Корнякова, М. В. Косюта, С. В. Подкопаєв, А. В. Пшонка, Є. М. Попович, Г. П. Серєда, В. В. Сухонос, Ю. В. Ударцов та інші. Однак питання сутності та змісту дисципліни в органах прокуратури дотепер повністю не висвітлено.

Крім того, з прийняттям нового Закону України «Про прокуратуру» було цілком змінено застосування заходів дисциплінарної відповідальності до прокурорів, тому проблема сутності та змісту дисципліни у прокуратурі стає більш актуальною.

Метою статті є дослідження сутності дисципліни в органах прокуратури та визначення змісту цього поняття.

Виклад основного матеріалу. Дисципліна (лат. *Disciplina*) – це покора, слухняність, порядок, підпорядкування [1, с. 449]; обов'язкове для усіх членів будь-якого колективу підпорядкування твердо встановленому порядку [2, с. 717]; твердо встановлений порядок, підпорядкування якому обов'язкове для усіх членів даного колективу [3, с. 545]. Наприклад, В. П. Полівчук вважає, що відносини з регулювання дисципліни можна розподілити на дві групи: 1) відносини фактичного дотримання і виконання об'єктом управління правил, що встановлені суб'єктом управління; 2) відносини позитивного та охоронного характеру (ця група відносин пов'язана із заохоченням або, навпаки, з покаранням особи за невиконання встановлених правил) [4, с. 26].

Як правильно зазначає О. Ю. Синявська, дисципліна пов'язана передусім із діяльністю, поведінкою. Вона має на меті узгодження діяльності та вчинків кожної людини з інтересами суспільства, колективу, неухильне виконання обов'язків перед суспільством, колективом і в той же час забезпечення охорони прав та свобод людини, створення нормальних умов для праці, відпочинку і т. ін. Життєдіяльність демократичного суспільства неможлива без підтримання дисципліни на високому рівні в усіх її проявах. Так, наприклад, дисципліна, регулюючи діяльність людей, направлена на підтримання порядку в усіх областях суспільного життя. Дисципліна, упорядковує діяльність людей і служить основою нормального функціонування суспільства, вона обов'язкова для усіх членів суспільства. Дисципліна, так само як і санкції за її порушення (правові, моральні), визначається пануючими суспільними відносинами і служить їх укріпленню. Коло суспільних відносин, на які поширюється дисципліна, досить широке і має різний характер. Це, наприклад, відносини:

- у системі державних органів, що складаються в процесі виконання ними відповідних владних повноважень;
- між державними органами, установами та їх структурними підрозділами, посадовими особами;
- між державними органами, установами, посадовими особами, з одного боку, і громадськими та іншими об'єднаннями – з іншого (наприклад, відно-

сини між державними органами і профспілками, акціонерними товариствами і т. п.) [5].

У зв'язку з цим у науковій літературі виділяють декілька видів дисципліни та роблять спроби їх класифікації: державна – виконання державними службовцями вимог, що ставляться державою; трудова – обов'язкове додержання учасниками трудового процесу встановленого розпорядку; військова – додержання військовослужбовцями правил, встановлених законами, військовими статутами, наказами; договірна – додержання суб'єктами права договірних зобов'язань; фінансова – додержання суб'єктами права бюджетних, податкових та інших фінансових розпоряджень; технологічна – додержання технологічних розпоряджень у процесі виробничої діяльності та ін. [6].

Дисципліна, у тому числі і державна, є порядок, зведення норм. Систему норм, що регламентують дисциплінарні відносини у сфері державного управління, можливо класифікувати таким чином:

- норми, що закріплюють загальні та спеціальні права і обов'язки, обмеження, встановлені для суб'єктів дисципліни у сфері державного управління;
- норми, що регламентують застосування заходів заохочення за успіхи у службі та зразкове виконання обов'язків, що стимулюють досягнення в роботі;
- норми, які установлюють заходи впливу на порушників державної дисципліни;
- норми, які визначають методи забезпечення дисципліни у сфері державного управління;
- норми, що регулюють процедуру (порядок підтримання і укріплення державної дисципліни), дисциплінарно-процесуальні. На підставі вищевикладеного можна зробити висновок, що в інституті державної дисципліни присутні як матеріальні, так і процесуальні норми [5].

Вказані вище характеристики стосуються, на нашу думку, й дисципліни в органах прокуратури, адже саме дисциплінарні відносини в органах прокуратури регламентують норми, які закріплюють загальні та спеціальні права і обов'язки, обмеження, встановлені для прокурорів (наприклад, Закони України «Про прокуратуру», «Про протидію корупції» та інші). До цих норм також належать норми, які регламентують застосування заходів заохочення до прокурорів у службі та сумлінне ставлення до своїх обов'язків. Ці норми стимулюють досягнення в роботі. Крім того, дисциплінарні відносини в органах прокуратури характеризують і норми, які установлюють заходи дисциплінарної відповідальності прокурорів, а також методи стимулювання додержання прокурорами дисципліни. Вказані вище норми є матеріально-правовими. Реалізація цих норм міститься у нормах дисциплінарно-процесуальних, які регулюють процедуру підтримання та зміцнення дисципліни в органах прокуратури.

Отже, дисципліна в органах прокуратури є різновидом державної дисципліни, адже виникає всередині органів прокуратури, ґрунтується на вимогах до прокурора виконувати свої обов'язки, не перевищувати своїх повноважень, не порушувати прав і інтересів інших осіб, проявляти ініціативу та

відповідальність за доручену ділянку роботи. Особливостями дисципліни в органах прокуратури є те, що вона: по-перше, стосується лише прокурорів; по-друге, регулюється спеціальним законодавством; по-третє, забезпечується особливими процедурами.

Таким чином, дисципліна в органах прокуратури є трудовою і службовою. Трудова дисципліна в органах прокуратури складається в особливій сфері трудових відносин, суб'єктами якої є працівники, які не перебувають на посадах прокурорів, і на яких не розповсюджується дія Закону України «Про прокуратуру». Службова дисципліна є ознакою, що характеризує проходження державної служби прокурорами.

Отже, основу дисципліни в органах прокуратури складають внутрішньо-організаційні відносини з питань проходження служби та внутрішньоорганізаційного розпорядку. Ці відносини пов'язані з дотриманням обов'язків та виконанням заборон і обмежень, дотриманням законодавства. Основним методом регулювання дисципліни в органах прокуратури є імперативний, який ґрунтується на відносинах влади і підпорядкування. Законодавство, яке регулює службову дисципліну в органах прокуратури, має імперативний характер, адже встановлює, які дії можуть вчиняти прокурори (норми-дозволи), і від яких дій прокурорам слід утримуватися (норми-заборони), а також які дії слід вчиняти (норми-приписи).

Службова дисципліна прокурорів передбачає дотримання й морально-етичних вимог: прокурор не має права суміщати виконання своїх службових обов'язків з іншою діяльністю, крім визначеної законодавством. Працівник прокуратури не повинен втручатися в діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування, крім випадків, коли їх рішення, дії чи бездіяльність суперечать законодавству та потребують заходів прокурорського реагування. У взаємовідносинах із співробітниками правоохоронних органів працівник прокуратури зобов'язаний бути коректним, тактовно та виважено виявляти вимогливість і принциповість, що базуються на вимогах закону. У відносинах з іншими учасниками судочинства працівник прокуратури повинен дотримуватися ділового стилю спілкування, виявляти принциповість і витримку, під час судового розгляду має демонструвати коректність, неупередженість та повагу до учасників судового процесу, не може вступати у будь-які позапроцесуальні стосунки з ними.

У деяких випадках дисципліна поширюється на позаслужбові відносини. Так, прокурор не повинен допускати поведінки, яка може зашкодити репутації; не брати участь у політичній діяльності. Працівник прокуратури має право вільно визначати своє ставлення до релігії, брати участь у діяльності релігійних об'єднань, які діють на законних підставах і діяльність яких не спрямована на розпалення расової, політичної, національної та релігійної ворожнечі, не допускаючи їхнього втручання у свої службові справи. Взаємини між працівниками прокуратури в їх колективах повинні ґрунтуватися на засадах товариського партнерства, взаємоповаги і взаємодопомоги. У стосунках між собою працівники прокуратури повинні уникати проявів недо-

бронзичливого ставлення один до одного, спрямовуючи свої зусилля на виконання покладених на прокуратуру завдань.

Висновки. Отже, підсумовуючи вищенаведене, ми можемо зазначити, що службова дисципліна в органах прокуратури – це система суспільних відносин, суб'єктами яких є прокурори, які неухильно і точно виконують згідно з порядком і правилами, установленими Конституцією України, Законом України «Про прокуратуру» та іншими законами України, нормативними актами Генеральної прокуратури України, службові обов'язки, реалізують і дотримуються обмежень і заборон по посаді у процесі своєї службової діяльності, сумлінно і відповідально ставляться до дорученої справи.

Бібліографічні посилання

1. Даль В. И. Толковый словарь живого великорусского языка / В. И. Даль. – М. : Т-во М. О. Вольф, 1935. – Ч. 1.
2. Ушаков Д. Н. Толковый словарь русского языка / Д. Н. Ушаков. – М. : Сов. энцикл., 1934. – Т. 1.
3. Евгеньева А. П. Словарь русского языка / А. П. Евгеньева. – М. : Русский язык, 1957. – Т. 1.
4. Полівчук Д.П. Дисциплінарне провадження в органах внутрішніх справ : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. / Д.П. Полівчук. – Дніпропетровськ, 2011.
5. Синявська О.Ю. Поняття службової дисципліни в ОВС [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <http://www.stattionline.org.ua/pravo/76/12245-ponyattya-sluzhbovo%D1%97-disciplini-v-organax-vnutrishnix-sprav-ukra%D1%97ni.html>
6. Поняття та види дисципліни [Електронний ресурс]. – Режим доступу://http://lubbook.org/book_660_glava_96_Ponjattja_ta_vidi_dis%D1%81ipl%D1%96ni.html

Глуховеря А.В. Понятие и содержание дисциплины в органах прокуратуры Украины. Исследованы вопросы содержания понятия и сущности дисциплины в органах прокуратуры. Обосновано, что дисциплина в органах прокуратуры – это система общественных отношений, субъектами которых являются прокуроры, которые строго и точно выполняют согласно порядку и правилам, установленным Конституцией Украины, Законом Украины "О прокуратуре" и другими законами Украины, нормативными актами Генеральной прокуратуры Украины, служебные обязанности, реализуют и придерживаются ограничений и запретов по должности в процессе своей служебной деятельности, добросовестно и ответственно относятся к порученному делу.

Ключевые слова: *дисциплина, прокуратура, дисциплинарная ответственность, дисциплинарное производство.*

Hlukhoverya O.V. Concept and essence of discipline in public prosecutor bodies of Ukraine. In the article the questions of maintenance of concept and essence of discipline are investigated in the bodies of office of public prosecutor. Grounded, that discipline in the organs of office of public prosecutor is the system of public relations, the subjects of that are public prosecutors, that severely and exactly execute according to an order rules set by Constitution of Ukraine, By the law of Ukraine "On the office" of public prosecutor and other laws of Ukraine, by the normative acts of the General prosecution of Ukraine, official duties, will realize and restrain temper limitations and prohibitions on position in the process of the official activity, honestly and responsibly behave to incumbent business.

Discipline in the organs of office of public prosecutor is the variety of state discipline, in fact arises up into the organs of office of public prosecutor, is base on requirements to the public prosecutor to carry out the duties, not exceed the plenary powers, not violate rights and interests

of other persons, display initiative and responsibility for the incumbent area of work. The features of discipline in the organs of office of public prosecutor is that she: firstly, touches public prosecutors only; secondly, regulated by the special legislation; thirdly, provided by the special procedures.

Basis of discipline in the organs of office of public prosecutor is made inwardly by organizational relations on questions passing of service and inwardly organizational order. These relations are related to the observance of duties and implementation of prohibitions and limitations, observance of legislation. By a basic method, adjusting of discipline in the organs of office of public prosecutor is imperative that is base on relations of power and submission.

Official discipline of public prosecutors provides for inhibition and mental and ethical requirements, so as obligates public prosecutors: a public prosecutor has no authority to combine implementation of the official duties with other activity, except certain a legislation. The worker of office of public prosecutor must not interfere in activity of public and organs of local self-government authorities, except for the cases when their decision, actions or inactivity, conflict with a legislation and need the events of the public prosecutor's reacting.

In some cases discipline spreads to the out-of-office relations. Yes, a public prosecutor must not assume behavior that can harm to reputation; not to participate in political activity. The worker of office of public prosecutor has a right freely to determine the attitude toward religion, to participate in activity of religious associations that operate on legal grounds activity of that is not sent to розпалення of racial, political, national and religious enmity, shutting out their interference with the official businesses.

Keywords: *discipline, office of public prosecutor, disciplinary responsibility, disciplinary proceedings.*

Надійшла до редакції 14.06.2016

Ємельянова О.О.

здобувач

*(Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого)*

УДК 347.73

СУТНІСТЬ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ВІДСТРОЧЕННЯ ТА РОЗСТРОЧЕННЯ ГРОШОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ АБО ПОДАТКОВОГО БОРГУ ПЛАТНИКА ПОДАТКІВ

Визначено призначення та сутності механізмів відстрочення та розстрочення грошових зобов'язань або податкового боргу платника податків. Розглянуто суб'єктні склади відносин з приводу відстрочення та розстрочення податкових платежів та схожих за своїм юридичним змістом інших відносин – кредитування, позики тощо. Наголошено на різному суб'єктному складі цих різновидів правовідносин, вказано відмінні риси оформлення відповідних договорів, увагу приділено актуальним питанням їх укладання.

Ключові слова: *відстрочення, договір, контролюючий орган, кредит, платник податку, податкове зобов'язання, податковий борг, податок, розстрочення.*

Постановка проблеми. Розстрочення та відстрочення виконання обов'язку зі сплати податку є дієвим інструментом, спрямованим на узгодження інтересів платника та контролюючого органу. Замість ініціації конт-